Näkövammaisten liitto

Kuka on näkövammainen?

Näkövammaisten liitolta kysytään lähes joka päivä, kuka on näkövammainen. Kaikki, joilla on näkemisen haasteita, eivät ole näkövammaisia, sillä näkövammaisia on vain pieni osa Suomen asukkaista.

Näkövammainen on ihminen, jonka paremman silmän laseilla korjattu näöntarkkuus on heikompi kuin 0.3, ja sokea on ihminen, jonka paremman silmän laseilla korjattu näöntarkkuus on alle 0.05 tai näkökenttä on supistunut halkaisijaltaan alle 20 asteeseen. Näkövammaisuuden kriteerit täyttyvät myös silloin, jos toiminnallinen näkö on jostain muusta syystä vastaavalla tavalla heikentynyt. Vertailukohtana voit ajatella, että normaali näkökenttä on 180 astetta. Normaali näöntarkkuus on 1 ja ajokortin saa näöntarkkuudella 0,5.

Näkemisen asteikko

Normaali näkö	**1.0**
	0.9
Alentunut näöntarkkuus	0.8
(näköongelmainen)	0.7
	0.6
Riittää ajokorttiin	**0.5**
	0.4
Heikkonäköinen	0.3
	0.2
Vaikeasti heikkonäköinen	0.1
Syvästi heikkonäköinen	0.05
Sokea	0.0

Näkövammainen

Nämä ovat siis yksiselitteiset reunaehdot, jotka osoittavat, ettei näkövammainen ihminen ole näkevä eikä hänen näkökykynsä ole lähelläkään näkevän ihmisen näkökykyä. Virallisen määrityksen näkövammaisuudesta tekee aina silmälääkäri. Määrittely perustuu Maailman terveysjärjestön WHO:n luokitukseen, jossa otetaan huomioon muun muassa näöntarkkuus ja näkökentän puutteet. **Suomessa on arviolta 55 000 näkövammaista. Rekisteröidyistä näkövammaisista sokeita on 19,9 % ja loput ovat heikkonäköisiä** (lähde: Näkövammarekisterin vuosikirja 2024).

Näkövammautuminen ei kuulu tavanomaiseen ikääntymiseen. Näkövammautuminen ja näkövamma ovat eri asia kuin ikänäkö. Ikänäkö on luonnollista lähinäön heikentymistä, joka ei ole vamma eikä sairaus. Ikänäkö on korjattavissa silmälaseilla siten, että ihminen näkee silmälasien avulla normaalisti. Näkövamman takana on aina sairaus tai vaikkapa onnettomuus, joka on aiheuttanut näkövamman ja jonka silmälääkäri on diagnosoinut. Kyse ei ole tavanomaisesta vanhuuden raihnastumisesta eikä yleisesti korkeasta iästä aiheutuvasta sairastavuudesta. Ikääntynyt ihminen voi näkövammautua samoin kuin näkövammainen ihminen ikääntyy. He molemmat ovat yksiselitteisesti näkövammaisia.

Vuoden 2024 Näkövammarekisterin tilastojen mukaan Suomessa oli 65 vuotta täyttäneitä ihmisiä noin 1 328 817 ja näkövammaisia 65 vuotta täyttäneitä noin 45 000. **Näiden tilastojen valossa ei voida väittää, että ikääntyneistä useat ovat näkövammaisia.** On tärkeää erottaa näkövammaisuus ja ikänäkö.

Näkövammaiset ovat ihmisiä, joille vammaispalvelut ovat oleellisen tärkeitä tavallisessa arjessa. Lain soveltamisala ei saa rajata näkövammaisia vammaispalvelujen ulkopuolelle. Ilman vammaispalveluja näkövammainen ihminen ei voi elää sitä tavallista arkea opiskeluineen, töineen, harrastuksineen, perheineen ja asiointeineen, jota näkevä ihminen elää.

Lisätietoja:
Sari Kokko, järjestö- ja yhteiskuntasuhdejohtaja, Näkövammaisten liitto,
sari.kokko@nakovammaistenliitto.fi
p. 050 401 5802